

Ksufos § 18

Motion om avgiftsfri kulturskola för alla

Dnr 2018/230-109

Mariann Gustafsson (V) har 7 augusti 2018 lämnat in en motion om avgiftsfri kulturskola för alla. Motionären yrkar att kommunen arbetar för en avgiftsfri kulturskola för alla, samt att kulturskolan ökar utbudet med bildskapande.

Kommunstyrelsens förvaltning har i sin skrivelse 19 mars yttrat sig över motionen och lämnar följande förslag till beslut.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens utskott för folkhälsa och samhällsskydd föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att avslå motionen om avgiftsfri kulturskola för alla, samt

att ärendet gällande en översyn av kulturskolans avgifter åter aktualiseras i samband med ett eventuellt kommande beslut kring en kulturgaranti för barn och unga, i enlighet med kommunens kulturstrategi antagen av kommunfullmäktige.

Yrkanden

Mariann Gustafsson (V) yrkar bifall till motion.

Anna Bodjo (MP) yrkar bifall till kommunstyrelsens förvaltnings förslag.

Ordföranden ställer de två förslagen under proposition och finner att utskottet bifallit förvaltningens förslag.

Kommunstyrelsens utskott för folkhälsa och samhällsskydd föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen om avgiftsfri kulturskola för alla, samt

att ärendet gällande en översyn av kulturskolans avgifter åter aktualiseras i samband med ett eventuellt kommande beslut kring en kulturgaranti för barn och unga, i enlighet med kommunens kulturstrategi antagen av kommunfullmäktige.

Reservation

Mariann Gustafsson (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Handlingar i ärendet
Kommunstyrelsens förvaltnings skrivelse 19 mars 2019
Kommunfullmäktiges beslut 2018-09-24, § 150
Mariann Gustafssons motion 7 augusti 2018

Expedieras till:
Kommunstyrelsen

Justerandes sign

2019-03-27

Kommunstyrelsen

Svar på motion om avgiftsfri kulturskola för alla

Bakgrund

Mariann Gustafsson (V) inkom 2018-08-07 med en motion om avgiftsfri kulturskola för alla (Dnr 2018/230-109). Motionären yrkar att kommunen arbetar för en avgiftsfri kulturskola för alla, samt att kulturskolan ökar utbudet med bildskapande.

Ärende

I samband med beredningen av inkommen motion har förvaltningen gjort en översyn av avgifterna för kulturskolans verksamhet, som legat oförändrade sedan 2011.

Kulturskolans verksamhet i Västerviks kommun

Kulturskolan bedriver verksamhet i hela kommunen där det finns grundskolor. I centralorten erbjuds verksamhet inom tre konstområden; dans, musik och teater. I övriga kommunen erbjuds endast musik.

Undervisning bedrivs i de lägre åldrarna under eller efter skoltid. För elever på högstadiet och gymnasiet bedrivs undervisning efter skoltid i kulturskolans lokaler på Mejeriet. Musikverksamheten har också en egen undervisningslokal på Åby Herrgård.

Genom beviljat statligt stöd från Statens Kulturråd har insatser med inriktning på nya sätt att marknadsföra verksamheten genomförts under 2017 – 2019. Det övergripande målet har varit att alla barn i en viss årskurs ska få prova på de olika konstformerna musik, dans och teater kopplat till målen i skolans läroplan. Dessa insatser har genomförts i samverkan med skolan, under skoltid. Projekten kallade *Kulturdusch /Kulturbad* har nått elever från förskoleklass åk 4 genom uppsökande verksamhet med kulturskolans pedagoger i skolmiljö. Under läsåret 2017-2018 hade samtliga elever i åk 2 nåtts efter genomfört projekt. Denna form av prova-på-verksamhet har också givit resultat i form av ökat antal elever i den frivilliga verksamheten efter avslutade projekt. Antal inskrivna elever i den frivilliga verksamheten 2018 var 602, i jämförelse med 2017 då siffran var 532.

Antal barn i kö gällande önskat deltagande i verksamheten har också ökat mellan åren, från 150 barn i kö 2017 till 220 år 2018.

Kulturskolan mäter också andel elever (%) i åk 4 som är inskrivna på kulturskolan.

Kultur	2015	2016	2017	2018
Andel elever (%) i åk 4 inskrivna på kulturskolan*	–	19,1 %	18 %	19,5%

*Nytt nyckeltal för kulturskolans verksamhet från 2016.

**Kulturskolan har 2017-18, utöver den frivilliga verksamheten, nått samtliga elever i åk 2 genom uppsökande kulturpedagoger i skolan.

Omvärldsbevakning

Nationellt perspektiv

Regeringen har presenterat en nationell strategi för den kommunala kulturskolan och inrättat ett nationellt kulturskolecenter inom Statens kulturråd. Uppgiften är att stödja den kommunala kulturskolan när det gäller erfarenhetsutbyte, samverkan och uppföljning samt bidra till kunskapsuppbyggnad och att aktuell forskning sprids.

Den stora trenden nationellt över åren är att allt fler kulturskolor breddar sin verksamhet. Fler ämnen erbjuds. Till exempel blir film allt vanligare i utbudet, men även ämnen som nycirkus och skrivande. Bild och form erbjuds av många kulturskolor. 2016 har 187 kulturskolor minst tre ämnen i sitt utbud, vilket är en ökning på 14 % jämfört med 2013.

Barn och ungas rätt till kultur är ett prioriterat område inom kulturpolitiken, på såväl lokal som nationell nivå. Många kulturskolor runt om i landet ser över och sänker sina avgifter, då alla barn idag inte ges samma möjlighet att delta. För att ge alla barn och unga tillgång till kultur bör man arbeta för att nå ett socioekonomiskt breddat deltagande.

I ett nationellt perspektiv ser man generellt att medeltalet för kommunernas avgifter årligen sjunker för kulturskolans verksamhet. Mellan åren 2013-2016 ökade antalet avgiftsfria kulturskolor med 60 %. År 2016 fanns 16 kommuner med helt avgiftsfria kulturskolor. Medelavgiften 2016 för de 283 kommuner som har kulturskola är 643 kr per termin. Medelavgiften för de 267 kommunerna som tar ut avgift är 681 kr. Västerviks kommuns terminsavgifter ligger högre än riksgenomsnittet med 720 kr.

Regionalt perspektiv

Medelavgiften i länet om 643 kr är tagen från statistik från 2018. Generellt jämför man avgifter per ämneskurs. I de allra flesta fall finns dock flera olika avgifter, men då för gruppverksamhet såsom t.ex. dans. I de kommuner i Kalmar län som har relativt hög avgift finns idag syskonrabatt, dock ej i Västervik.

Kalmar kommun halverade sina avgifter för ett antal år sedan, till 350 kr per termin. En konsekvens av detta var att underlaget av deltagare breddades.

Nedan finns en jämförelsetabell gällande kommunerna i Kalmar län samt några exempel gällande andra närliggande kommuner.

Jämförelsetal - AVGIFTER KULTURSKOLAN

<i>Kommun</i>	<i>Kr per termin*</i>
Kommuner i Kalmar län	
Kalmar	350
Nybro	650
Emmaboda	500
Borgholm	600
Mörbylånga	600
Mönsterås	500
Oskarshamn	520
Hultsfred	0
Vimmerby	645
Västervik	720
Medelvärde	508,5
Exempel andra närliggande kommuner - Östergötland	
Åtvidaberg	500
Valdemarsvik	0
Linköping	800
Norrköping	200
Medel	375

*Avgifterna gäller ämneskurs.

Västerviks kommun

Kulturskolans terminsavgift ligger idag högre än riksgenomsnittet och är också den högsta avgiften inom länet. Sedan lång tid finns ett uttalat behov av att sänka avgiften för att ge barn och unga, som prioriterad målgrupp, möjlighet att mer likvärdigt kunna ta del av kultur enligt de kulturpolitiska målen.

Under 2017-18 har kommunens kulturskola haft möjlighet att söka statligt stöd för att nå en breddad målgrupp, en möjlighet som upphör från och med 2019.

I jämförelse med andra aktiviteter inom utbudet för unga kan det också finnas andra ekonomiska utmaningar för barns och ungas deltagande i kulturaktiviteter utifrån eget val. Idag finns möjlighet att kostnadsfritt låna utrustning vid kommunens nya fritidsbibliotek, medan man inom kulturskolan kan behöva hyra ett instrument. Att hyra instrument innebär idag en avgift om 270 kr per termin. Verksamhetens årliga intäkt för uthyrning uppgår idag till ca 50 tkr, men på sikt kommer kostnaderna för denna hantering att öka då allt fler väljer att inte själva köpa instrument, vilket i sin tur medför ökat slitage.

Från 2019 finns inte möjlighet till fortsatta statliga bidrag för utvecklingsinsatser inom kulturskoleverksamheten. Finansiering av kultur och konst är en strategisk investering med betydelse för hela samhällsekonomin där ansvaret på lokal nivå har ökat.

Ekonomiska konsekvenser av minskade avgifter

En omställning genom minskade terminsavgifter kan innebära ett ökat tryck på verksamheten. Ur ett kulturpolitiskt, liksom ur deltagarperspektiv, skulle detta naturligtvis vara positivt, men det skulle också kunna innebära att fler pedagogtimmar behöver tillsättas. Detta kan alltså generera ökade kostnader för personal om behovet ska kunna mötas upp på ett kvalitativt sätt.

Även ett breddat utbud kräver utökade resurser, både genom rekrytering av breddad kompetens samt ett utökat behov av anpassade lokaler för respektive konstområde.

Att göra kulturskolans verksamhet helt avgiftsfri skulle uppskattningsvis innebära en ökad kostnad om ca drygt 1 mkr. Denna ekonomiska konsekvens inkluderar dock inte en eventuell intresseökning, utökat deltagande. För att säkerställa intresse och deltagande finns dock en fördel med en lägre terminsavgift för den frivilliga verksamheten. I likhet med andra kommuner vore det önskvärt att halvera den nuvarande avgiften. Detta skulle också något mer likvärdigt likställa kulturaktiviteterna med kostnader för andra aktiviteter inom fritidsområdet.

För att komplettera den frivilliga verksamheten vore det också önskvärt med en fortsatt satsning i samverkan med skolan, där alla barn i en viss årskurs kan garanteras en "kulturduch" under sin skoltid. Detta skulle vara ett steg i rätt riktning för införandet av en kulturgaranti för barn och unga, vilket är en av målskrivningarna inom den kommunala kulturstrategin 2016-2020. En sänkt avgift samt en "kulturduch" för en av grundskolans årskurser skulle innebära behov av en ökad årlig ram om ca 1 mkr. Enbart ett uppsökande projekt i skolan per år skulle kunna hanteras genom en utökad ram om ca 400 tkr.

Ökade systemkostnader

Aktuellt inom verksamheten är också utvecklingsarbetet inom digitalisering och ett nytt system tas i bruk under året. Genom det nya systemet kan elevernas intresse säkerställas vid anmälningsförfarandet, det blir tydligt när platserna är slut och erbjudande skickas ut när plats kan erbjudas. Det nya systemet innebär utökade IT-kostnader för verksamheten om ca 150 kr/elev, men denna kostnadsökning planeras att hanteras genom minskade administrativa personalkostnader vid pensionsavgång.

Möjliga hinder för deltagande i kulturverksamhet

2018 hade kulturenheten ett riktat uppdrag att utreda möjligheterna för kommunens barn och ungdomar att ta del av kultur- och fritidsaktiviteter i centralorten. Kulturenheten genomförde utredningen tillsammans med samhällsbyggnadsenheten med utgångspunkt i kultur- och fritidsaktiviteter riktade till barn och unga i Västerviks stad under 2017. Genomlysningen omfattade framför allt barn och unga i åldersgruppen 6-19 år.

Utredningen visar tydligt att kommunens utbud inom kulturområdet är mycket begränsat inom fritidsområdet i stort, i jämförelse med till exempel utbudet av idrottsaktiviteter. För kulturområdet är kulturskolan av stor vikt, då det i stort är den enda organisation som

erbjuder kulturaktiviteter för barn och unga. Ingen av kommunens kulturföreningar erbjuder kontinuerligt aktiviteter för målgruppen.

Utifrån målgruppens perspektiv är diskussionen kring avgifter och utbud en mycket viktig fråga, om verksamheten ska kunna nå och angå alla barn och unga, oavsett socioekonomiska förutsättningar.

Möjliga hinder för deltagande i kulturskolans verksamhet kan till exempel vara:

- Höga avgifter, vissa kan ställas utanför på grund av ekonomin.
- Avsaknad av transporter, gäller kulturskolans elever som behöver komma in till Västervik.
- Kulturskolan kan ha svårt att erbjuda anpassad verksamhet för unga med funktionsvariationer.
- Önskemål om verksamhet inom andra konstområden, t.ex. bild och form, film, skrivande eller nycirkus.
- Okunskap om utbudet, vilket t.ex. med framgång kunnat förebyggas genom skolprojekt där kulturskolans pedagoger möter alla elever inom en årskurs.

Förvaltningens yttrande

Utifrån dagens ekonomiska förutsättningar föreslås en oförändrad terminsavgift för deltagande i kulturskolans frivilliga verksamhet. Eftersom verksamheten under 2019 planerar en minskad administration föreslås heller inte ett system med syskonrabatt, då detta skulle ge ökade administrativa kostnader.

För att uppnå de kulturpolitiska målen föreslås dock en satsning när ekonomin så tillåter. Förvaltningen anser att en rimlig avgift för utbudet inom hela kulturskolans verksamhet borde uppgå till ca 200 kr per termin. Detta för att det enskilda barnet inte ska behöva ta ansvar för den ekonomiska konsekvensen utifrån det val hen gör gällande inriktning.

Kulturenheten har under 2017/2018 arbetat främjande för ett breddat utbud för barn och unga, genom erbjudande om fler konstnärliga och kulturella aktiviteter. Detta har möjliggjorts genom beviljat statligt stöd för lovaktiviteter, vilket upphört från 2019. Området bör dock fortsatt bevakas. För att få en bättre uppfattning kring ungas önskemål kring utbud bör detta särskilt uppmärksammas när kommunen får tillgång till resultatet av genomförd LUPP-enkät 2018 (lokal uppföljning av ungdomspolitiken). Resultatet kommer att presenteras för kommunstyrelsen vid utvecklingsdagen i september.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen om avgiftsfri kulturskola för alla, samt

att ärendet gällande en översyn av kulturskolans avgifter åter aktualiseras i samband med ett eventuellt kommande beslut kring en kulturgaranti för barn och unga, i enlighet med kommunens kulturstrategi antagen av kommunfullmäktige.

Maria Rudbo
Kulturchef

Ulf Kullin
Förvaltningsledare

Vänsterpartiet i Västervik

partiet för dig som tänker framåt

Motion om "Avgiftsfri Kulturskola för alla"

Kommunstyrelsen
Västerviks kommun

Inkom 2018 - 08-07
Dnr 2018/230 Dpl 109
Hid

Kulturskolan spelar en viktig roll för barns och ungas möjlighet att själva utöva kultur. Barn som ges denna möjlighet får ett ökat självförtroende och blir bättre på socialt samspel. De får också tillgång till den glädje och det värde som kultur och kulturskapande innebär.

Tyvärr så hindras många barn att delta i Kulturskolans aktiviteter på grund av den höga kostnaden. Det får inte vara föräldrarnas ekonomiska situation som avgör om barnet får prova Kulturskolans utbud. Vänsterpartiet vill införa avgiftsfri kulturskola för alla. Vi vill också att utbudet utökas med bildskapande.

Vi yrkar

att kommunen arbetar för att införa en avgiftsfri kulturskola för alla.
att Kulturskolan ökar utbudet så att även bildskapande ingår.

Odensvi den 7 augusti 2018

Mariann Gustafsson Vänsterpartiet.